

Свой дом адпачынку

Чалавек, якога вы бачыце на здымку, працуе машыністам цеплавоза ў Мінскім паравозным дэпо. Прозвішча яго Паўлюкевіч. Ён водзіць па сталёвых рэйках Беларускай чыгункі скорыя пасажырскія паязды. Яго праца часта бывае звязана з фізічнымі перагрузкамі арганізма, заўсёды патрабуе выключнай пільнасці ў час рэйсу. Кожны год, калі ў Паўлюкевіча падыходзіць пара ісці ў адпачынак, таварышы дэпоўскай прафсаюзнай арганізацыі яму гавораць:

— Міхаіл Пятровіч, ёсць пуцёўка на Поўдзень у санаторый. Калі не жадаеш туды, падбярэм месца ў доме адпачынку тут, пад Мінскам.

— Э-э, браткі, не. Дзякую за ўвагу, але ў мяне ёсць свой дом адпачынку, не горшы за дзяржаўны.

— Ну і дзівак, — гавораць некаторыя з яго сяброў.

Але Міхаіл Пятровіч мае рацыю. І вось чаму. Некалькі гадоў назад у дэпо група садоўдаў-аматараў рашыла абзавесціся ўласнымі садамі і пабудаваць там дачы. Дзяржава пайшла рабочым насустрэч: выдзеліла зямельныя ўчасткі, дапамагла набыць будаўнічыя матэрыялы, саджанцы. Так у Крыжоўцы, што пад Мінскам, узнікла садоагародняе таварыства «Мічурынец».

Сёння ў гэтым таварыстве налічваецца ўжо больш ста членаў, якія маюць свае дачы, маладыя, пачынаючыя пладаносяць сады, ягаднікі. Як толькі пачынаецца вясна і аж да восені аматары выезджаюць сюды са сваімі сем'ямі і праводзяць тут вольны ад работы час. Добраму адпачынку спрыяюць густы з чыстым паветрам сасновы бор, маляўнічыя паляны і духмяныя лугі. Многа задавальнення знаходзяць для сябе людзі ў садзе. Ад ранняй вясны і да позняй восені яны даглядаюць за гародамі, пасаджанымі ўласнымі рукамі яблынямі, вішнямі, кветкамі, ласуюцца першымі ўраджаямі.

Садоагародняе таварыства «Мічурынец» у наваколлі Мінска не адзінае. Сёння такія таварыствы ёсць на многіх прадпрыемствах і ва ўстановах горада. Сотні домікаў-дач патанаюць у зеляніне садоў і кветак у Гарадзішчах, Дrajні, Воўкавічах, Ждановічах, ля Астрашыцкага гарадка. Садоагародняе таварыства арганізаваны і ў многіх іншых гарадах рэспублікі. А ўступаюць у іх людзі не дзеля ўласнага абагачэння. Перш за ўсё яны знаходзяць для сябе ў гэтым карысны занятак і добры адпачынак.

Некалі Іван Уладзіміравіч Мічурын пісаў: «Стварэнне аблягчаючых, упрыгожваючых і паляпшаючых чалавечыя жыццё новых раслінных форм—справа не толькі «стараго Мічурына» і яго паслядоўнікаў... Гэта—родная, кроўная справа ўсіх тых, хто працуе для карысці ўсёй сацыялістычнай Радзімы, для карысці рабочага класа...» І людзі выконваюць наказ вялікага пераўтваральніка прыроды. Яны садзяць на зямлі новыя сады і кветкі. А прырода за ўсё гэта дорыць ім свае плады.

БАРАНАВІЧЫ.

Найноўшыя станкі аснашчаны прадзільны цэх баваўнянага камбіната.

Фота І. Стэца.

МІНСК

Тут пабывала перасованая выстаўка спецыяльных і камунальных аўтамабіляў чэхаславацкай вытворчасці. На Цэнтральнай плошчы горада дэманстравалася найноўшая прадукцыя ўзору 1966 года. У Палацы культуры прафсаюзаў адбылася прэс-канферэнцыя з удзелам спецыялістаў камунальнай гаспадаркі, «Белсельгастэхнікі», аўта транспарту і раду іншых арганізацый, на якой генеральны дырэктар выстаўкі інжынер Марына Бачкоўская расказала аб канструкцыі і прызначэнні дэманструемых машын.

ПУХАВІЧЫ

Новыя магазіны пабудаваныя нядаўна ў вёсках Варонічы, Суцін, Узляны. Усяго на будаўніцтва гандлёвых прадпрыемстваў у раёне сёлета будзе выдаткавана каля 65 тысяч рублёў.

МАЗЫР

Тысячы тон розных грузаў праходзяць праз Пхюўскі рачны порт.

Фота К. Якубовіча.

ПІНСК

У горадзе ўжо стала традыцыя знаёміць аматараў выяўленчага мастацтва з творчасцю лепшых самадзейных мастакоў. У зале Пінскай карціннай галерэі экспанаваліся творы настаўніка сярэдняй школы № 2 А. Сялецкага — усяго каля сарака работ. На іх — пейзажы роднага Палесся, партрэты людзей працы.

Гэта пятая персанальная выстаўка самадзейных мастакоў, арганізаваная супрацоўнікамі карціннай галерэі.

СТОУБЦЫ

Механік калгаса «Чырвоны партызан» Мікалай Кудзін нядаўна вярнуўся з водпуску. Механізатар быў у санаторыі на Каўказе. Магчымасць пабываць там ён атрымаў дзякуючы клопам раённага камітэта прафсаюза рабочых і служачых сельскай гаспадаркі і нарыхтовак. Шмат хлеба-робаў раёна ўжо атрымалі пучэйкі. Вось цяпер, напрыклад, папраўляе сваё здароўе ў доме адпачынку рабочы збожжапрыёмнага пункта Цвік. Усяго сёлета па пучэйках камітэта прафсаюза ў санаторыях і дамах адпачынку пабывала 46 чалавек, у тым ліку больш як трыццаць механізатараў.

НЯСВІЖ

Добра арганізаван адпачынак хлеба-робаў у калгасе «Шлях да камунізма». Тут часта наладжваюцца экскурсіі. Нядаўна калгаснікі наведалі Брэсцкую крэпасць, прыязджалі на спектаклі ў тэатры Мінска.

ГРОДНА

У маляўнічым сасновым гаі на ўсходнім беразе выраслі сучасныя прасторныя карпусы абласной клінічнай бальніцы. Толькі летась адкрыты нейрахірургічнае і

траўматалагічнае аддзяленні. Намнога павялічылася колькасць ложкаў. Папоўніўся атрад урачоў усіх спецыяльнасцей, расце іх прафесіянальнае майстэрства.

Нядаўна ў абласной бальніцы пабываў галоўны хірург рэспублікі прафесар Ц. Гніларыбаў. Ён правёў нараду з хірургамі вобласці і іх калегамі з суседняй Брэстчыны.

МІНСК

З Англіі вярнулася дэлегацыя мінчан на чале са старшынёй выканкома Мінскага гарсавета В. Шарпавым, якая тыдзень знаходзілася ў Нотынгеме па запрашэнню лорда-мэра горада Вільяма Дэрбішыра. Адбыліся гутаркі аб развіцці і ўмацаванні дружэлюбных сувязей паміж Мінскам і Нотынгемам. Была падпісана сумесная заява, у якой выказана жаданне ўмацоўваць дружэлюбныя сувязі паміж абодвума гарадамі. Дэлегацыя Мінска запрасіла дэлегацыю муніцыпалітэта Нотынгема наведаць сталіцу Беларусі. Гэта прапанова была прынята.

МАСКВА

Імя Героя Савецкага Саюза Мікалая Францавіча Гастэлы вядома ўсім савецкім людзям.

У Маскве нямала месца, звязаных з яго імем. Адна з вуліц у Сакольніках названа імем Гастэлы. А на будынку школы, дзе вучыўся Мікалай, устаноўлена мемарыяльная дошка.

Нядаўна выканком Моссавета задаволіў хадаініцтва дырэкцыі і грамадскіх арганізацый машынабудаўнічага завода імя Першага мая, дзе Мікалай Гастэла з 1930 па 1932 год працаваў слесарам, аб устанавленні мемарыяльнай дошкі на фасадзе прадпрыемства, якое размешчана на Варшаўскай шашы, 9.

НА МІРНЫМ ПАЛІГОНЕ

Над плошчай «Машынабудаванне» на ВДНГ СССР развіваюцца нацыянальныя сцягі дзвюццаці краін свету. Тут адкрыта міжнародная выстаўка «Сучасныя сельскагаспадарчыя машыны і абсталяванне».

Велізарная плошча «Машынабудаванне» і прыцягваючы да яе павільёны цыпер аддадзены ўдзельнікам міжнароднай выстаўкі. Для таго, каб размясціць шматлікі «арсенал», які прыбыў на агляд, спатрэбілася рэканструяваць тры старыя і пабудаваныя новыя павільёны. Звыш 200 гектараў займае эканазіцыя выстаўкі. На ёй шырока паказана сельскагаспадарчае машынабудаванне сацыялістычных краін — ГДР, Балгарыі, Чэхаславакіі, Румыніі, Польшчы, Венгрыі, а таксама фірм Англіі, Францыі, Аўстраліі, Бельгіі, Галандыі, Даніі, Італіі, ЗША, ФРГ, Ізраіля, Фінляндыі, Японіі, Швецыі і іншых краін.

Відучае месца ў эканазіцыі на праву займае прадукцыя Савецкага Саюза. Наша краіна стала буйнейшым у свеце вытворцам сельскагаспадарчых машын і абсталявання. Па выпуску магутных трактараў і сельскагаспадарчых машын яна займае першае месца ў свеце.

Сярод савецкіх эканазіцыяў нямала машын і абсталявання, вырабленага на прадпрыемствах Беларусі. Як і на многіх іншых міжнародных выстаўках, гапаровае месца адведзена «сямейству» мінскіх трактараў «Беларусь», якія заваявалі прызнанне ў земляробаў амаль усіх кантынентаў свету. Узначальнае «сямейства» «МТЗ-52», удастоены вясной гэтага года ў Лейпцыгу залатога медалю. У адным радзе стаіць трактар «МТЗ-50», які можа аграгатавацца з мноствам розных сельскагаспадарчых машын і тым самым выконваць амаль усе комплекс сельскагаспадарчых работ. Да сёлетняй выстаўкі «сямейства» беларускіх трактараў папоўнілася новымі «членамі» — «МТЗ-50 Л», «МТЗ-50 Г» з гусенічным ходам і «МТЗ-50 Х» (апошні прызначан для работы на баваўняных палях). Кожная новая мадэль з'яўляецца яшчэ адным крокам наперад мінскіх трактарабудаўнікоў да паліпашэння канструктыўных і эксплуатацыйных якасцей, у павышэнні надзейнасці і даўгавечнасці машын. Старэйшы беларускі завод сельскагаспадарчага машынабудавання «Гомсельмаш» прадстаўляе сіласаўборачнымі камбайнамі «КС-2,6» і «КСМ-1,8», «Лідсельмаш» паказваў бацвіннеўборачную машыну «УБД-3», дэталіроўку для свіннікаў, два віды бульбаканальнікаў і корманарыхтоўчы аграграт для мянцы і запарыванні бульбы і зменшання яе з іншымі канцэнтраванымі кармамі. Трактарныя універсальныя прычэпы з прыстасаваннямі для раскідвання мінеральных угнаенняў прысяду Бабруйскага завода сельскагаспадарчага машынабудавання.

Наведвальнікі выстаўкі змогуць бачыць эканазіцыю машын не толькі ў стэндах, але і ў дзейнасці, назімаючы за прынцыпамі іх работы. Для гэтай мэты абсталяваны спецыяльны палігон плошчай 12 тысяч квадратных метраў.

У час работы выстаўкі адбываецца абмен думкамі па асобных праблемах механізацыі сельскагаспадарчых работ і развіцця сельскагаспадарчага машынабудавання. Вучоныя і спецыялісты многіх краін свету выступіць з лекцыямі і дакладамі па актуальнейшых праблемах сельскагаспадарчага машынабудавання, будучы таксама дэманстратарами навукова-тэхнічных фільмаў.

Можна спадзявацца, што выстаўка будзе садзейнічаць расшырэнню дружэлюбных сувязей паміж краінамі, дана-можна справе ўзаемаразумення і ўмацавання міру.

Р. ДОДЗІН.

На ЗДЫМКУ: шарэнга трактараў «Беларусь» перад уваходам у павільён Савецкага Саюза.

Фота О. Прохарава.

ХРОНІКА ● ХРОНІКА ● ХРОНІКА ● ХРОНІКА ● ХРОНІКА ● ХРОНІКА ● ХРОНІКА

ПАРЫЖ. Пасол СССР у Францыі В. Зорын уручыў каштоўныя падарункі вялікай групе французскіх архітэктараў — удзельнікам конкурсу па стварэнню помніка савецкім воінам у горадзе Перыге (дэпартамент Дардонь). Помнік савецкім салдатам, якія загінулі ў гады другой сусветнай вайны за свабоду і незалежнасць Францыі, быў створаны па ініцыятыве і на сродкі сяброў Савецкага Саюза, былых удзельнікоў руху Супраціўлення, членаў таварыства «Францыя — СССР».

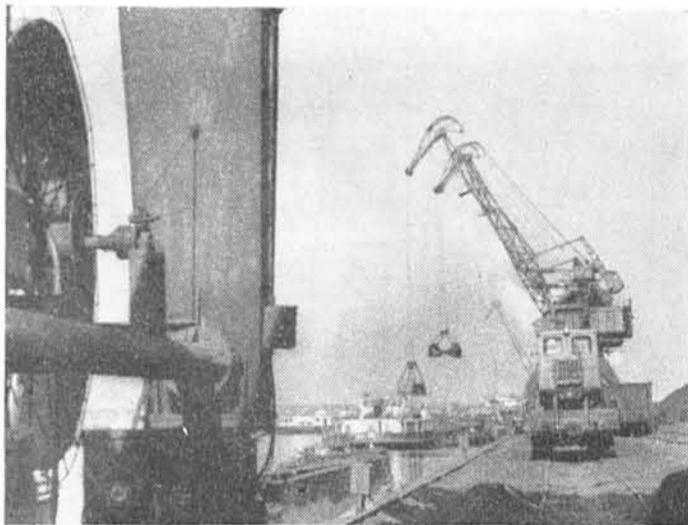
Уручанчы архітэктарам М. Кідэнісу, Гіе, Рыкуасу, Жыльберу і іншым удзельнікам конкурсу падарункі, В. Зорын выказаў глыбокую ўдзячнасць французскім сябрам, усім, хто прыняў удзел у стварэнні помніка.

ЛОНДАН. Рэактыўныя самалёты ЗША выпадкова падвергнулі бамбардзіроўцы падраздзяленне амерыканскай пяхоты ў Паўднёвым В'етнаме, забіўшы 2 і раніўшы 58 салдат, аб'явіў у Сайгоне прадстаўнік амерыканскага ваеннага камандавання. Паведамляючы аб гэтым, карэспандэнт Рэйтэр указвае, што гэты інцыдэнт адбыўся ў час аперацыі «Бірмінгем», якая праводзілася амерыканскімі войскамі за 65 кіламетраў на паўночны захад ад Сайгона.

МАУТХАУЗЕН. Тут адбылася традыцыйная сустрэча былых вязняў гітлераўскага лагера смерці. У журботным маўчанні ўдзельнікі сустрэчы накіраваліся да цэнтральнай плошчы Маутхаўзена, дзе адбыўся мітынг. Старшыня Аўстрыйскага аб'яднання былых вязняў Маутхаўзена Эрнст Марцін заклікаў прысутных мацаваць намаганні ў барацьбе за мір, супраць неанацысцкай небяспекі.

ВАРШАВА. Дзесяткі тысяч жыхароў польскай сталіцы і яе гасцей пабывалі на XI Міжнародным кніжным кірмашы. Кірмаш адкрыты ў прасторных залах Палаца культуры і навукі. У ім прымаюць удзел 25 краін, якія прадставілі каля 60 тысяч кніг. Велізарным поспехам карыстаюцца стэнды з кнігамі савецкіх выдавецтваў.

БАНГІ. Выканаўчы камітэт Саюза Таварыстваў Чырвонага Крыжа і Чырвонага Паўмесяца СССР накіраваў самалётам «АН-12» у адрас Чырвонага Крыжа Цэнтральна-Афрыканскай Рэспублікі розныя медыкаменты і перавязачныя матэрыялы. Гэты дар акажа дапамогу маладому нацыянальнаму Таварыству Чырвонага Крыжа рэспублікі ў барацьбе з цяжкімі трапічнымі захворваннямі.

З'ЕЗД МАЛАДЫХ ЛЕНІНЦАЎ

Дэлегаты XV з'езду ВЛКСМ у час экскурсіі па Мінску.

Фота А. Сасіноўскага.

Масква. Крамлёўскі палац з'ездаў. Зусім нядаўна тут закончыў сваю работу XV з'езд Ленінскага камсамола. Лепшыя з лепшых — пасланцы дваццацітрыхмільённага атрада маладых ленінцаў вялі шчырую размову аб тым, што іх хвалюе, радуе, накрэслілі планы на будучае.

З'езд Ленінскага Камуністычнага Саюза Моладзі быў вялікай падзеяй не толькі для юнакоў і дзяўчат Савецкага Саюза, але і для многіх маладых людзей усіх кантынентаў. Камсамол нашай краіны падтрымлівае сёння сяброўскія сувязі з 1200 маладзёжнымі арганізацыямі свету.

На прайшоўшым з'ездзе нямала было дэлегатаў і з нашага краю, якія прадстаўлялі 800-тысячны атрад камсамольцаў Беларусі.

Была на з'ездзе і Галіна Лагунова. За што ж такі гонар дзяўчыне? У 24 гады яе, свінарку з саўгаса «Палата», выбіраюць дэпутатам сельскага Савета. А праз нейкі час яна — намеснік старшыні Вярхоўнага Савета БССР, дырэктар саўгаса «Полацкі». Біяграфія Галіны Лагуновой — агістая кропля ў полым буднім слаўнага беларускага камсамола. Вось каротка аб яго гісторыі.

13 снежня 1918 года. Камуністы і прадстаўнікі ЦК РКМ склікалі агульнаградскі сход моладзі Мінска. На парадку дня: абмеркаванне вынікаў I з'езду РКМ і стварэнне сваёй камсамольскай арганізацыі. А 24 верасня 1920 года ўжо адбыўся I з'езд камсамола рэспублікі.

Выдатныя справы беларускага камсамола. На яго роднай зямлі ў краі балот і азёр узняліся ў першыя гады Савецкай улады карпусы «Асінторфа», віцебскай фабрыкі «КІМ» і мноства іншых першынцаў прамысловасці. Потым — гады аднаўлення гаспадаркі, індустрыялізацыі, калектывізацыі.

Вайна... Не злічыць подзвігаў юных і адважных. Тысячы беларускіх камсамольцаў змагаліся на франтах і ў партызанскіх атрадах, актыўна дзейнічалі ў падполлі.

З дня стварэння камсамола прайшло сорак пяць гадоў... Вогненныя, трывожныя і радасныя. Гэта шлях перадавой беларускай моладзі. Мінскі аўтамабільны і трактарны, Салігорскі калійны і Полацкі нафтаперапрацоўчы, Магілёўскі завод штучнага валакна, Гродзенскі азотнатукавы, Гомельскі суперфасфатны, Ваўкавыскі і Крычаўскі цэментныя заводы... І ўсюды на рыштаваннях гэтых гігантаў нашай індустрыі можна было сустрэць юнакоў і дзяўчат, на грудзях якіх палымнее камсамольскі значок з сілуэтам самага чалавечнага ў свеце чалавека — Леніна.

Камсамол Беларусі сёння — гэта будучыня рэспублікі, бо яе лепшыя сыны і дачкі працягваюць цяпер справу сваіх бацькоў.

Прыдзе верасень, і беларускаму камсамолу споўніцца 46 год. Па добрай народнай традыцыі юнакі і дзяўчаты азірнуцца на пройдзены шлях. А шлях гэты зіхатлівы і яркавы. І няма сёння больш пачэснай і ганаровай задачы для кожнага маладога чалавека, чым гэтая — ажыццявіць планы новай пяцігодкі, якую наметыў XXIII з'езд Камуністычнай партыі Савецкага Саюза.

У гэтыя дні, калі па планеце крочыць вясна, хочацца зрабіць такую справу, каб людзі, на цябе глядзячы, усміхаліся. Таму 800-тысячны атрад беларускіх камсамольцаў у паходзе. Пастанова, што выпрацавана XV з'ездам, будзе ажыццяўлена. Такі закон неспакойных. Такі закон рамантыкаў, для якіх мір на зямлі — даражэй за ўсё. Крылы ім дала наша рэчаіснасць.

А. МІХАЙЛАУ.

ДЛЯ ТЕХ, КТО НЕ ЧИТАЕТ ПО-БЕЛОРУССКИ

Наступило лето — время массовых отпусков трудящихся. Одни едут в санатории и дома отдыха, другие отправляются с рюкзаками за плечами в путешествие по родному краю, а вот Михаил Петрович Павлюкевич, машинист Минского паровозного депо, считает, что самый лучший отдых — это работа в своем саду. Несколько лет назад группа садоводов-любителей из Минского паровозного депо организовала садоводческое товарищество. Сейчас уже более ста рабочих имеют в районе Крыжовки свои сады и ягодники, на участках построены дачи. Садоводческие товарищества созданы на многих предприятиях республики («СВОЙ ДОМ АДПАЧЫНКУ»).

XV съезд Всесоюзного Ленинского Коммунистического Союза Молодежи, состоявшийся в Москве, был в центре внимания советской общечеловечности. Посланцы Сибири и Дальнего Востока, Украины и Казахстана, Белоруссии и Прибалтики — делегаты 23-миллионного комсомола рапортовали съезду о своих замечательных делах. Только за семилетку свыше миллиона молодых добровольцев уехали осваивать необжитые районы страны, труд комсомольцев вложен в создание 120 новых городов и поселков, 8 тысяч крупных предприятий. Свой вклад в дело коммунистического строительства вносит и 800-тысячный отряд белорусских комсомольцев («З'ЕЗД МАЛАДЫХ ЛЕНІНЦАЎ»).

Открытие международной выставки «Современные сельскохозяйственные машины и оборудование» посвящена корреспонденция «НА МІРНЫМ ПАЛІГОНЕ». Не случайно местом выставки, в которой участвуют 20 государств, выбрана Москва — столица страны, занимающей первое место в мире по выпуску мощных тракторов и сельскохозяйственных машин. Среди советских экспонатов почетное место отведено «семейству» минских тракторов «Беларусь». «Гомсельмаш» представлен силовыми комбайнами. Свою продукцию показывают предприятия Бобруйска и Лиды.

В прошлом номере мы сообщили нашим читателям о приезде в Минск земляков-туристов из Канады. Рассказ об их пребывании печатается под заголовком «ПАД СОНЦАМ РОДНАЙ ЗЯМЛІ». На Белорусском автозаводе наши гости восхитились жодинскими самосвалами. Понравился им и рабочий поселок автозаводцев. Трогательной была встреча туристов с воспитанниками Жодинской школы-интерната. И, может быть, вспоминая свое безрадостное детство, не смогли сдержать слез Игнатий Грицук, Исидор Гарбуз и Александр Линкевич. Побывали земляки из Канады и в колхозе имени Дзержинского, порадовались жилищной и культурной жизни белорусских крестьян.

«СВЯТА КНИГІ». Большой праздник книги состоялся в Витебске. Около двадцати книжных магазинов выехали на центральную площадь имени Ленина. На столиках — новинки белорусской, русской и переводной литературы, богатый выбор художественной и технической литературы, книг по искусству, музыке, педагогике. Со своими читателями встретились белорусские поэты и прозаики.

НАШЫ КАРЭСПАНДЭНТЫ ПАВЕДАМЛЯЮЦЬ

Гісторыя Першамайска

Пакроўка... Сабакінцы... Што гэта? Дзве вёскі? Не, адна. Так называлі раней вёску Першамайск.

Калейні вёска называлася Пакроўка, у гонар царквы, якая захавалася да нашых дзён, а яе жыхары былі прыгоннымі князя Саботкіна, затым Офмана. На змену Офману прыйшоў князь Шалевіч. Апошні памешчык Крыдаль меў 800 тысяч гектараў зямлі.

Жыхары Пакроўкі вялі ўпартаю барацьбу з царскім прышчэпам. Асабліва актыўным было паўстанне ў 1863 годзе. Для яго падарвання былі накіраваны карныя атрады. Вясцоўцы мужна змагаліся з царскімі атрадамі. Вось за гэтае імкненне да свабоды генерал Мураўёў загадаў назваць Пакроўку Сабакінцамі.

У час панавання на захадніх землях Беларусі буржуазнай Польшчы ў Сабакінцах была створана падпольная арганізацыя. Народныя барацьбы вышывалі чырвоныя сцягі, распаўсюджвалі лістоўкі, у якіх заклікалі народ да барацьбы за сваё вызваленне.

У 1939 годзе, пасля вызвалення, па хадаініцтву сялян Сабакінцы былі перайменаваны ў Першамайск. Такая кароткая гісторыя Першамайска.

За апошнія гады ў вёсцы пабудавана 390 новых дамоў, 80 хутаран перасяліліся ў новыя пасёлкі, 700 жыхарам Першамайскага сельсавета аказана дапамога ў рамонце дамоў. У Першамайску ёсць сваё сельцо, у якое ўваходзіць 13 магазінаў, працуюць шавецкая і кравецкая майстэрні. На тэрыторыі сельсавета арганізаваны два саўгасы.

Ул. ФЯДОТАЎ.

Щучынскі раён.

Уласныя здраўніцы

На маляўнічым беразе Нёмана закончылася будаўніцтва прафілакторыя для рабочых Гродзенскага азотнатукавага завода. Здраўніца разлічана на 150 месц. Да паслуг адначынаючых добрай сталовай, лодачнай станцыі, пляж.

Уласныя здраўніцы — прафілакторыі пабудавалі таксама рабочыя і служачыя Гродзенскай тытунёвай фабрыкі, шклозавода «Нёман». А на беразе прыгажуні Шчыры калгаснікі сельгасарцелі «Слава працы» Дзятлаўскага раёна заканчваюць аддзелачныя работы ў сваім доме адначынку.

А. КАСЕНКА.

Гэта не даруецца

Слёзы непаслухмяна цяклі па яе шчоках.

— Мне і зараз часам сніцца, быццам бы ён сядзіць у мяне на каленях, хаця з таго часу мінула ўжо 23 гады...

Ён — гэта малодшы сын Яўгеніі Рымашэўскай з Бабруйска. Баліць у жанчыны сэрца і па дзесяцігадовым Гене, і па дзюнох сёстрах 9 і 19 гадоў, і па 55-гадовай маці, і па старой 80-гадовай бабульцы, і па сёння аднавіскоўцаў, загінуўшых ад рук гітлераўскіх акупантаў у час вайны.

...4 красавіка 1942 года акупанты акружылі вёску Карпілаўку Акцябрскага раёна. Яны загналі людзей у гумно, а потым падпалілі будынак. Хто спрабаваў вырвацца, таго націгала куля. З шасцісот жыхароў вёскі засталася не больш дзесятай часткі.

роў вёскі засталася не больш дзесятай часткі.

— Я выратавалася проста цудам, — кажа Яўгенія. — А калі прыйшла дамоў, выграбляла з панялішча абгарэлыя костаўкі дзяцей і родных, каб пахаваць іх.

Аўтар гэтых радкоў не хоча спецыяльна падбіраць усе жахі, перажытыя нашым шматпакутным, але не скароным народам. Але я не магу не сказаць аб

тым, як пад Азарычамі ў далёкіх сваякоў Яўгеніі Рымашэўскай маленькае дзіця з калыскі пацягнулася да чужога «дзядзькі» з аўтаматам, а той ухачіў яго за даверліва працягнуць ручкі, бразнуў аб падлогу, а потым дабіў з аўтамата. Ды ці апішаш усё, што перажыў беларускі народ у гады фашыскай акупацыі? Няхай жа гэтая страшэнная з'ява ніколі не паўтарыцца на зямлі.

В. ЛЯШЭВІЧ.

Ля вечнага агню славы

Цёпла і сардэчна прайшлі сустрэчы піянераў Брэста з харцэрамі Люблінскага ваяводства Польскай Народнай Рэспублікі. Брэсцкія рэбяты пабывалі ў Бяла-Падлясцы, а польскія школьнікі — ў Брэсце. Нашы піянеры ў час паездкі да сяброў выступілі з вялікім канцэртам. Са сваім мастацтвам юных брэстаўчан пазнаёмілі таксама польскія харцэры. Рэбяты абмяняліся адрасамі і сувенірамі, расказалі аб сваім жыцці і вучобе. Сяброўскія сустрэчы юных брэстаўчан і іх суседзяў з Любліншчыны прайшлі з вялікай цікавасцю. На здымку: польскія і савецкія рэбяты ў Брэсцкай крэпасці ля вечнага агню, на тым месцы, дзе будзе пабудаван помнік абаронцам крэпасці.

Фота В. Германа.

ПАД СОНЦАМ РОДНАЙ ЗЯМЛІ*

СПАДАРОЖНІК

Да 50-годдзя
Савецкай улады

ЯГО ЖЫЦЦЯ

— Значыць, бунтуем, ма-
лады чалавек, жыццём не
задаволены! — у голасе
жандара адчуваецца браз-
ганне клінка, а вочы ва-
ўпор расстрэльваюць арыш-
таванага.

— Што вы, ваша прывас-
хадзіцельства! — здзіўлена
ўскідае бровы Васіль. —
Усім задаволены. За работу
маю князь Мікалай Мікала-
віч штодзёна плаціць 20
капеек. На чорны хлеб і
сушаную воблу хапае, а ва-
ды ў бярэзні — пі, колькі
хочаш, нічо не забараняе.
Як жа можна бунтаваць су-
праць гэтага!

Жандар разумее іронію
свайго падследнага. «Ды ты,
аказваецца, не такі ўжо і
жаўтароты, як на першы по-
гляд здалося, — ацэньвае ён
пра сябе арыштаванага. —
Лавовой атакі цябе, віда-
ць, не возьмеш. Паспра-
буем абыходным манеў-
рам».

І змяніўшы грозны тон
на заступніцка-паблаглівы,
пачаў размову аб іншым:

— Разумею, хто ў васем-
наццаць год не марыць аб
славе! Толькі цябе «тавары-
шы» ашукалі, затуманілі
тваю маладую галаву. Не
быць табе Маратам. Ты ж
у Расіі. А яна, матухна, не
любіць чырвоных. У нашага
цара хоціць сіл і сродкаў,
каб ахаладзіць запал бун-
ташчыкаў. У яго тысячы
вачэй і тысячы рук. Ён усё
бачыць, усё ведае. Загавор-
шычым не схавацца. За яго
армія, флот, паліцыя, чыноўнікі.
За яго пачорні-
ваець народная. Ці ж мож-
на пахіснуць такі трон! Тых,
хто думае аб гэтым, чакаюць
турмы, катарга. Але ты —
халец разважлівы. Трапіў на
сход па непаразуменню.
Цябе прабачым. А вось зачы-
ньнікі... Ты, ка-
нешне, ведаеш, аб кім я га-
вару, і не захочаш іх грэх
браць сабе на душу...

«А-а, вось ты куды кі-
лі!» Васіль ледзь не крык-
нуў у твар гэтаму «дыпла-
мату»: «Усё ведаецца, усё

ры двойныя пікеты. Дамоў-
лення паролі. Хітраці палі-
цэйскіх рабочых супраць-
паставілі сваю пільнасць. І
усё ж халец хваляваўся.
А раптам перашодзіць? Не
перашкодзілі. У прызначаны
час у прыгардаі ляс пры-
гляд грозным і моцным, а
па сутнасці бездапаможным
людзьмі. Як ні імкнуча
яны, а перашодзіць рабо-
чаму лоду адзначаць сваё
свята не могуць.

Пасля рэвалюцыі 1905 го-
да царызм бязлітасна рас-
праўляўся з кожным, у кім
бачыў ворага трона. Усе
дэманстрацыі, сходы рабо-
чых былі пад строгай за-
баронай і разганяліся любы-
мі сродкамі — нагайкай,
шабляй, шыком. У асаблі-
вай няміласці быў перша-
май. Ён напамінаў усім ка-
ранаваным і некаранаваным
асобам, якія жылі за чужы
кошт, аб тым, што іх стано-
віцца даволі хістка, што са-
праўдныя гаспадарамі
жыцця робіцца працоў-
ныя.

Магутнае пацудзе авало-
дала тады Васіль. Ён ад-
чуў сябе часткай вялікай
арміі працоўных, якія паў-
сталі на барыцьбу за сваё
права. Гэта пацудзе не па-
кідала юнака нават тут, у
барысаўскай турме.

А ты гаворыш, жандар,
што гэта па непаразуменню.
Памылешся. Месца кожна-
га сумленнага чалавека ў гэ-
тым агульным страі, які
паўстаў супраць усіх пры-
хільнікаў трона.

Жандар так нічога і не
дабіўся ад арыштаванага.
За адсутнасцю доказаў яго
пасля трохмесячнага за-
волення выпусцілі пад тая-
ны нагляд паліцыі.

З таго часу Васіль Сямё-
навіч Пыжыкаў не раз тра-
піў у царскія турмы, ся-
дзеў нават у камеры смярот-
нікаў, але, як толькі ўда-
валася яму вырацца на во-
лю, ён назьмена станаўлю-
ся пад сцяг свабоды —
удзельнічаў у маўніках, ар-
ганізоўваў дэманстрацыі,
ішоў у калонах рэвалюцыя-
нераў. Чырвоны сцяг стаў
спадарожнікам яго жыцця.

— Ён мне забяспечыў
даўгае жыццё, — усміхаецца
Васіль Сямёнавіч, — восьмы
дзесяць год размянуў.

Потым дарога да месца
сходу. На кожным кіламет-

М. ІВАНОВ.

Неяк у гутарцы Аляксей
Грыцук спытаў:

— Даводзілася вам бачыць,
як у пахмурным асёнім небе
чароды птушак з крыкам ця-
гнуцца на поўдзень? Яны пакі-
даць гнёзды, баруць з сабой
толькі што навучыўшыся ля-
таць птушанат і, ратуючыся
ад зімовай сцюжы і голаду,
ляцяць у вырай. Але прыхо-
дзіць вясна, і яны зноў зой-
раюцца дадому. Многім суджа-
на ў дарозе загінуць, але
птушкі ўпарта ляцяць на ра-
дыму. Здаецца, чаму б і не
застацца ім у цёплым краі на-
заўсёды?! Не могуць! Цягне
назад, дадому! Вось так і мы.
Колькі б ні працавалі на чужы-
не, Бацькаўшчына цягне да
сябе, як магніт. Я за апошнія
пяць год двойчы пабываў у
Савецкім Саюзе і, калі яшчэ
ўдасца сабраць грошай, пры-
еду зноў.

У нашай краіне гэтыя людзі
не адчуваюць сябе турыстамі.
Яны дома. Тут радзе знаёмае
і незнаёмае. Фядосея Гарбуз
радуецца блакітным прадэсам,
якія не бачыла сорак год га-
ды, а цыпер кветкі пагадзіў
ёй маладосці, густыя зліценны
лясы вакол палескай вёскі,
сёбровак, з якімі падзіла ка-
рагоды, співала беларускія
песні.

А Ісідар Гарбуз не нара-
дуецца жыццю савецкіх лю-
дзей:

— Нам калісьці ўнушалі,
што мужык сам па сабе, без
гаспадароў, нічога не варты.
Не здолеў ён ні завод пабудав-
ваць, ні ўрадзаў вырабіць.
Але ж вы толькі паглядзіце,
што здарыў са сваім жыццём,
са сваёй краінай гэты самы
мужык!

Многа зрабіў! Праўда, стаў
цыпер і мужык, і рабочы не-
падобным на таго, якім ён
быў пяцьдзесят год назад.

— Што там гаварыць, пра-
нае, — неяк узарушна пера-
бівае яе муж. — Калі чала-
веку спойбілася сорак год,
яму наогул цяжка знайсці ра-
боту. Толькі ваіна можа вы-
ратаваць капіталістычную
краіну ад беспрацоўя і крызі-
саў. А тут мы бачым, што ўсе
людзі хочучь міру.

У аўтазаводскім адраўніч-
ке, дзе кожны рабочы атры-
мавае бясплатна медыцын-
скае дапамогу, на прыёме ў
зубога ўрача пабываў Ігнацій
Грыцук.

Калі ён выйшаў з кабінета,
таварышы пажартвалі:

— Колькі ж каштаваў та-
бе гэты візіт? Заплатіў, му-
сціць, дзесяць долараў?
— Ані цента.

— Будзецца і мяняецца не
толькі сам завод. Не пазнаць і
жылога пасёлка. Цяпер яго
дамы падступаюць ўжо амаль
да самай шашы. Усе яны
шматпавярховыя, светлыя.
Проспект Міру засаджаны ма-
ладымі ліпамі і талозамі, буй-
на разрасціліся скверы і буль-
вары.

— Не верыцца, што гэта
рабочы пасёлка, — гаворыць
Марыя Яцук. — Побач завод,
а ні дыму, ні копачкі няма.
Столькі чыстага паветра, дрэў.
Відаць, што тут клопачыцца аб
людзях, аб іх здароўі.

Так, клопачыцца тут аб лю-
дзях, і самая вялікая ўага,
як і ва ўсёй краіне, удзяляец-
ца дзецям.

Пасля экскурсіі па завод-
скіх цэхх і паселку турыстам
праранавалі аглядаць Жодзін-

Ігнацій ГРЫЦУК у стаматалагічным кабінете на аўтазаводзе.

Госці з Канады са школьнікамі Жодзінскай школы-інтэрната.

чы, людзей у цэхх зусім ня-
мало, іх працу замяняюць ма-
шыны.

На маставых кранах у аб-
рачым цэху працуюць жан-
чыны. Работа гэта цяжкая,
але патрабуе вялікай даклад-
насці і вопыту.

— У нас жанчынам такую
работу не давяраюць, — заў-
важае Фядосея Гарбуз.

— Што там гаварыць, пра-
нае, — неяк узарушна пера-
бівае яе муж. — Калі чала-
веку спойбілася сорак год,
яму наогул цяжка знайсці ра-
боту. Толькі ваіна можа вы-
ратаваць капіталістычную
краіну ад беспрацоўя і крызі-
саў. А тут мы бачым, што ўсе
людзі хочучь міру.

У аўтазаводскім адраўніч-
ке, дзе кожны рабочы атры-
мавае бясплатна медыцын-
скае дапамогу, на прыёме ў
зубога ўрача пабываў Ігнацій
Грыцук.

Калі ён выйшаў з кабінета,
таварышы пажартвалі:

— Колькі ж каштаваў та-
бе гэты візіт? Заплатіў, му-
сціць, дзесяць долараў?
— Ані цента.

— Будзецца і мяняецца не
толькі сам завод. Не пазнаць і
жылога пасёлка. Цяпер яго
дамы падступаюць ўжо амаль
да самай шашы. Усе яны
шматпавярховыя, светлыя.
Проспект Міру засаджаны ма-
ладымі ліпамі і талозамі, буй-
на разрасціліся скверы і буль-
вары.

— Не верыцца, што гэта
рабочы пасёлка, — гаворыць
Марыя Яцук. — Побач завод,
а ні дыму, ні копачкі няма.
Столькі чыстага паветра, дрэў.
Відаць, што тут клопачыцца аб
людзях, аб іх здароўі.

Так, клопачыцца тут аб лю-
дзях, і самая вялікая ўага,
як і ва ўсёй краіне, удзяляец-
ца дзецям.

Пасля экскурсіі па завод-
скіх цэхх і паселку турыстам
праранавалі аглядаць Жодзін-

ская школа-інтэрнат атрыма-
ла дыплом першай ступені.
Выступілі работні і перад гэ-
цамі. Землякі бачылі нясебах,
закіраваўшых дзяцей, якія
співалі, чыталі вершы, скакалі
беларускую палку. Яны былі
прыгожа апрануты і мезі, як
заўважыў Аляксандр Ліневіч,
спецыялізаваны чаравікі для
танцаў.

І, можа, усюмніўшы сваё
бязграднае дзіцства, не ха-
валі сябе Ігнацій Грыцук, Ісідар
Гарбуз, Аляксандр Ліне-
віч, калі бачылі шчаслівых са-
вецкіх хлэпчакаў і дзяўчы-
нак. Думаў аб сваім пялёткім
жыцці і Аляксей Грыцук, калі
пабачыў юную бланкітку
Галю Мрочак.

— Грай, дзяўчынка, грай,
З нас нічога ніколі не вучылі
музыцы.

Праводзіць гэтай вышні
ўсе дзеці і настаўнікі. Калі
турыстага аўтобуса сабраўся
цэлы натоўп.

— Бываеце здароны, дзяткі!
Ці ведаеце вы самі, у якой
цудоўнай краіне жывяце?! Ва-
лілае працеце вывала на вану
доль.

— Заходзіце, заходзіце,
гэцімі будзеце, — запрашаў
турыстаў Іван Мікітавіч Сыч-
ко, калі аўтобус у вёсцы Га-
радзішча спыніўся каля яго
хаты.

Але гэці не спыняюцца.
Многія ў вёсцы першы раз за
дзясці год. Якой яна стала?

Вось ўжо па-гаспадарку
агледжаны панадворак, сад,
агарод. Драны стаіць у бела-
ружовай кветцы. Шкада, ні-
скога яшчэ пасяне зямляка
антонаўка і саканітага сцяўца
бара. Затое на градах высе-
лі цыбуля, радыс, салата.

У загончыку каля хлева на-
вараецца вялікая свіньня.

— Яна нам у гэтым годзе
прынесла шаснаццаць пара-
стаў, — убацьманы зашкаўде-
наець у вачах гэтай, наве-
дамае Іван Мікітавіч.

— Добры прыклад, — як
спраўдзіны знаўца, зазначае
фермер Кузьма Жалай.

— Але вы ўсё ж праходзі-
це ў хату, — зноў запрашае
гаспадар.

Госці пераступаюць парог, і
чыметы даўно забытым, але
такім родным пацяхае на гэ-
тых старых людзей, выхадцаў
з беларускіх вёсак.

— Мы ж самі з такіх хат
выйшлі. А вось і старая знаё-

Кузьма ЖАЛАЙ (злева) у час экскурсіі па калгасу.

ма, — хвалюцца Аляксей
Грыцук, убацьманы руску
неч. Але ён тут жа пачынае
хваліцца на другім імяні
прычэпе. Ён бачыць рэчы, а
якіх раней сядзілі не меў на
ват і ўбачылі. У прасторы
прыгожа апрануты і мезі, як
заўважыў Аляксандр Ліневіч,
спецыялізаваны чаравікі для
танцаў.

— А чаму ж нам і не
бываць рэчы? — адказвае
вытанні гэтай Ганна Кузьмі-
чына. — Мы з мужам працуем
у калгасе, дзеці вучацца ў
школе. Збіраць грошай, каб ку-
піць кавалак зямлі, нам не
траба. Вось і жывём, як лю-
ды.

— Прывесці б у гэту хат!
Тых паклёшніцаў, што пераце-
рагалі нас у Канадзе, ды стуж-
ніць збож. Хай бы самі пагні-
дзелі, а то ж гавораць з му-
жык слоў, — злучаюць ту
рысты.

А гаспадары тым часам ча-
тавалі гэтай сырадом, рае
пятавалі, як жывецца ў Кана-
дзе прыезжым чалавеку.

— Калісьці і мой бацька
хацеў паехаць у Амерыку. Не
паехаў, грошай не ханіла, і
потым, канешне, рад быў, што
застаўся.

Калгас імя Дзяржынскага
да пабывалі нашы землякі
вялікая гаспадарка: амаль
паўтары тысячы дзюроў, сёх
тысяч гектараў зямлі. Стар-
шыней тут ўжо многа год
працуе Аркады Уласавіч Гу-
сакіў. 30 краавіка яму пры-
своілі званне Героя Сацыялі-
стычнай Працы і калгаснікі
лічаць, што заслужыў ён гэ-
тую ўзнагароду. Гусакіў —
рудыны гаспадар, умее таў
справу настаіць, што і дзёр-
жанае карыць ад калгаса і дзёр-
дзі замкнона жыццём. У міну-
лым годзе, напрыклад, варта-
цы праціды ў трамвоым вы-
лічэнні складала 2 рублі 50 ка-
пеек. А ў гэтым годзе працаў-
дзец навін быць болейшым
гаспадар.

Госці пераступаюць парог, і
чыметы даўно забытым, але
такім родным пацяхае на гэ-
тых старых людзей, выхадцаў
з беларускіх вёсак.

— Мы ж самі з такіх хат
выйшлі. А вось і старая знаё-

вагіца, куды ехаць, — гаворыць

Аляксей ГРЫЦУК і Света ЗАГОРСКАЯ. Фото С. Ананкі.

* Рэпартаж аб першых днях знаходжання земляноў з Кана-
ды на савецкай зямлі чытайце ў № 20 (926).

Станцыя адпраўлення—Віцебск

Больш як у тысячы трыста
адрацоў краіны ідуць грозы
з такім надзісам, а таксама
у Румынію і Венгрыю, Чэхас-
лавакію і Польшчу, Гер-
манію Дэмакратычную
Рэспубліку, Францыю і Іта-
лію, Турцыю і Галандыю,
Ірак і Індыю.

У саракі пяці краінах све-
ту ведаюць самыя дакладныя
і высокапрадукцыйныя
віцебскія стэкі, а ў Гры-
цы і Даніі, Чэхаславакіі і
Венгрыі — шырока дзёр-
вапрацоўчага камбіната.

Прадукцыя віцебскіх
прадпрыемстваў неаднаразо-
ва атрымлівала высокую
ацэнку на міжнародных і
ўсесязонных кірмашах. Яно і
араумела Віцебскае — зна-
чыць выдатнае — такі дзень
кожнага калектыву. Неадра-
ма ж 195 годаў вырабаў пры-
водаў і фабрык горада пры-
знаны на ўзроўні лепшых
усветных узораў.

З кожным годам расце по-
пыт на віцебскую прадук-
цыю. Яна павялае ўсё но-
выя адрасы. Расціць і ма-
чымасні выпуску яе. Неадра-
на ўступіў у строй выдат-
ны корпус мехназборачна-
цэха завода імя Кірава.
Узведзен шматпавярховы
корпус на заводзе гадзіні-
чыкавых дэталей. 9,5 мільяна
метраў тканіны ў год — та-
кая вытворчая магутнасць

новага цэха аддзелкі шнаў-
каткацкай фабрыкі.

Ні минуты не пусце кан-
тэйнерная пліноўка. Раз-
нораз прыбываюць машыны з
фабрык і заводаў. Дываны і
абутак, вацін і прыгожая
шырма, мэбля, тракатажныя
шырабы, шпук, карпусы для
гадзінічак, жалезабетон і
гадзінічак, жалезабетон і
кераміка... Ды што мож-
на пералічыць усё, што па-
сылаліць выніжыне ў роз-
ныя куткі неабсяжнай Ра-
дзімы!

150 новых відаў дывано-
вых шырабаў, 30 відаў тка-
нін, 350 відаў швейных вы-
рабаў, высокадакладная
стэкі, вытворчасць керамі-
кі і гадзінічак футура-
лізу асцола прамысловасці
горада зі апошнія 4 гады.
На 42 мільяна 560 тысяч
рублёў вылучана толькі
звышпланавы прадукцыі.
Яе будзе больш. Радыніі
XXIII з'ездку КПСС удзілі
сусветныя сілы, надалі цудо-
воўную энэргію. Гарачае
дзейную энэргію. Гарачае
імяне кожнага парада-
ваць лічаны новымі дасяг-
неннямі, праславіць родны
горад.

Днём і ноччу кіруюць рабо-
та на станцыі. Па-скарсена-
му фарміруюцца саставы. У
далёкіх і блізкіх шляхі ад-
праўляюцца дабротны і
прыгожы тавары.

Такога яшчэ не было.
Зямля паўстала вачам зям-
лян у сваім руху ў прасто-
раку Сонечнай сістэмы. Яна
з'явілася 18 мая ў 12 гадзін
21 мінуту на экране тэлеві-
зара, устаноўленага на пуль-
це кіравання палятам «Ма-
ланка-1».

А перад гэтым былі бяс-
сонныя ночы. Аператары
правяралі каналы сувязі, да
аўтаматызму адпрацоўвалі
сістэмы каманд для ўключ-
эння комплексу здымачнай
апаратуры, устаноўленай на
спадарожніку сувязі «Ма-
ланка-1».

Прагно радыёнадаор'я
не радаваў. Але пункты на-
земнай сувязі, размешчаныя
ў розных частках краіны,
паведамлілі: да работы з
«Маланкай» гатовы.

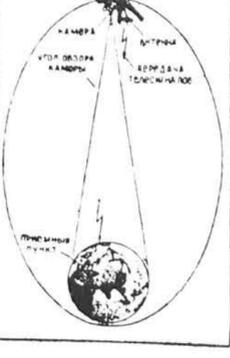
Светлыя пунціры сігна-
лаў высвечваюць чорны
экран. Вядучы аператар па-
дае каманду на паварот
вугла здымачнай камеры.
Хвалючая хвіліна. Спецыя-
лісты, якія рыхтавалі гэты
эксперымонт, трымаюць на
каленях карты. Па іх у вы-
падку дрэннай бачнасці бу-
дуць «прыывацаць» тыя ці
іншыя дэталі рэльефу Зям-
лі.

Каманды ідуць адна за
другой. Вось аўтаматычная
бартавая сістэма прымае з
Зямлі загад — зняць фільтр
з аб'ектыва. У левым ву-
глы экрана з'яўляецца светлы
цэнтр. А праз паўмінуты
ўжо ні ў каго не было сум-
нення, што злева направа
па экране рухаецца Зямля:
у левым вуглы дакладна вы-
рысоўваецца дуга нашага
зямнога шара.

ЗЯМЛЯ З ВЫШЫНІ 40 ТЫСЯЧ КІЛАМЕТРАЎ

Хтосьці ўсклікнуў: «А усё-
такі яна круглая!» Прысут-
ныя на пунцце зямляне
упершыню ўбачылі сваю
Зямлю збоку.
Прыгажуня-планета.

Па камандзе здымаючая
камера мяняе «Тэлевік» на

шырокавугольны аб'ектыў,
цяпер на экране відаць уся
Зямля, дакладней, — частка
яе, асветленая сонцам. Зям-
ны шар накіраваны цяпер
да аб'ектыва «Маланкі» паў-
ночным полюсам. Паэнао-
ца абрысы ўзбярэжжа Паў-
ночнага Ледавітага акіяна. У
правым верхнім вуглы пра-
глядаюцца абрысы, якія
наглядаюць кантынент Аф-
рыкі, з акружаючымі яго
акіянамі.

«Даіце глянуць на яе,
родную!» — усклікае дзёр-
жорны аператар, адраваў-
шыцца на секунду ад мікра-
фона.

А ў космас ляціць нозыя
каманда: «Змяніць фільтр і
аб'ектыў!» Зноў уключаецца
«Тэлевік»-аб'ектыў, у поле
зроку якога ўваходзіць
толькі каля палавіны зямно-
га шара. Значна выражэнне
сталі відаць абрысы розных
дэталей рэльефу. Прагля-
даюцца моры. Вось Каспій,
вось Чорнае мора...

Дваццаць мінут спадарож-
нік сувязі «Маланка-1»
упершыню ў свеце веў тэле-
візійны рэпартаж аб Зям-
лі з вышыні 40 тысяч кі-
ламетраў! Якое значэнне
для навукі мае гэты уні-
кальны эксперымонт савец-
кіх спецыялістаў і інжыне-
раў? Аб гэтым яшчэ раска-
жучь вучоныя-геафізікі, гі-
драмэтэаролагі, астраномы.
А людзі, якія падрыхтавалі
гэты першы рэпартаж аб
нашай планеце, ужо рыхту-
юць праграму новых пера-
дач.

Н. ЖАЛЯЗНО.
Пункт кіравання палятам
спадарожніка «Малан-
ка-1».

ДЗЕСЯЦЬ КРОКАЎ ДА СТАЛАСЦІ

Калі павярнуць з праспекта імя Леніна ў Мінску на нешырокую вуліцу Энгельса, якая крута спускаецца да рэчкі, то вулічка гэта здасца зусім ціхай. Але на ёй маленькі жыхар беларускай сталіцы можа знайсці для сябе нямала цікавага: кніжныя магазіны, у вокнах якіх красуюцца шматкаляровыя маркі і цікавыя кнігі, новы кінатэатр «Піянер» з маляўнічымі вітражамі, а побач — кінатэатр «Навіны дня»...

Але калі нават ён міне ўсё гэта, то, дайшоўшы да Палаца піянераў, ужо не зможа не спыніцца і не задумацца: куды ж далей — у Палац ці ў суседні гасцінны будынак, дзе свеціцца рэклама «Сёння спектакль...» Тут знаходзіцца Тэатр юнага глядача. Юнага — гэта значыць ад самага маленькага да старшакласніка, які шукае адказу на складаныя пытанні, што ўзнікаюць у кожнага ў пару станаўлення характару. І Беларускаму тэатру юнага глядача дакладна вызначыў мэты і задачы сваёй работы.

...Дзесяць год назад група выпускнікоў Беларускага тэатральнага інстытута пад кіраўніцтвам вопытнага педагога Любові Іванаўны Мазалеўскай прыйшла ў гэты будынак. Не было вопыту, не хапала майстэрства, але было шмат упартасці, гараха імкнення працаваць, шукаць, выдумваць. І гэтыя юныя сапраўды сталі тэатрам, а Мазалеўская — іх галоўным рэжысёрам. Узнялася цяжкая заслэна, і юныя жыхары сталіцы ўвайшлі ў чужыны свет казкі, прыгод, героікі.

Ужо дзесяць год імчацца па дарогах рэспублікі і краіны аўтобусы, грузаныя дэкарацыямі, ідуць паязды і плывуць пароходы, дзе акцёры тэатра мараш, спяваюць, спрачаюцца і проста паўтараюць ролі. А потым, у самых аддаленых вёсках і на таках казахстанскай цаліны юныя глядачы знаёмяцца са светам герояў Мікалая Астроўскага і Гайдара, Маякоўскага і Гогаля, Лопе-дэ-Вега і Джані Радары, Аляксея Талстога і Змітрака Бядулі.

Тэатр пазнаёміў глядачоў з мноствам п'ес класікі і сучаснай драматургіі. Вялікая заслуга тэатра і ў «адкрыцці» новых маладых драматургаў, у выхаванні іх, у стварэнні арыгінальных беларускіх п'ес. Іменна сюды прынеслі свае першыя п'есы педагог Я. Пасаў, журналіст В. Марозаў і іншыя пачынаючыя аўтары.

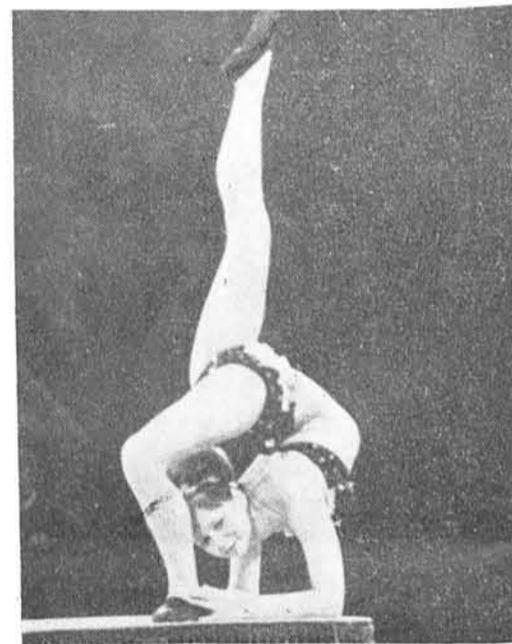
У Тэатры юнага глядача пачаў свой шлях драматург сельскі настаўнік Іван Козел. «Папараць-кветка» — называлася яго п'еса. Уласна, стваралася яна ў тэатры, перапісвалася і пераблялася мноства разоў. Так нарадзіўся арыгінальны і таленавіты спектакль. І другую сваю п'есу «Над хвалямі Серабранкі» прынёс у гэты тэатр Іван Козел. Яна была больш дэкладнай, вострай і зладзённай. П'еса пацвердзіла, што поспех «Папараці-кветкі» быў не выпадковы — у беларускую драматургію прыйшоў чужы і здольны мастак.

Адной з вялікіх удач тэатра стаў спектакль «Сярэбраная габакерка». П'еса М. Алтухова па матывах казкі Змітрака Бядулі — вельмі яркая, вясёлая і разам з тым не жартоўная размова аб вайне і міры, аб сіле народа, аб радасці вольнай і спакойнай працы. Гэты спектакль прызначан для маленькіх і дарослых глядачоў. Маленькія радасна рэагуюць на вяселосць і сакавітасць спектакля, уважліва сочаць за прыгодамі герояў, разумеюць антываенную накіраванасць спектакля; старэйшыя — яшчэ і пранікаюць у філасофскую сутнасць разважанняў пра добро і зло, жыццё і смерць. Такі ж шырокі адрас і ў «Прыгод Бурціна» па казцы Аляксея Талстога — нават на афішах «Бурціна» сказана: глядачам ад 4 да 70 год!

Калектыв тэатра — у пастаянных пошуках прыёмаў рэжысуры, выканання, афармлення спектакляў. У пошуках дырэктар — паэт Артур Вольскі і галоўны рэжысёр — выхаванец Беларускага тэатральнага інстытута Уладзімір Маланкін, акцёры, аўтары. Шукаюць — і знаходзяць.

Тэатр юнага глядача стаў за 10 год сталым мастацкім калектывам, але ніколі не забывае, што ён — для юных і старэйшых яму нельга.

Л. БРАНДАБОУСКАЯ.

Нядаўна на манежы Мінскага цырка выступілі з вялікай праграмай аматары цыркавага мастацтва. На здымках: злева — паветраныя гімнасты Яўген Анішчык і Надзя Касцюк (Наваградскі РДК); справа — на свабодным дроце выступае дыспетчар наваградскай аўтабазы Анатоль Гапановіч; унізе — пластычны эцюд выконвае Аляксандра Максіменка [Гомельскі палац культуры імя Леніна].

Фота Ул. Крука.

Ніл ГІЛЕВІЧ

На магіле беларускіх партызан у Гайнаўскім павеце Беластоцкага ваяводства

Над Белавежаю — шугае сонца,
Над Белавежаю — высокі дзень,
А ў Белавежы — цэдзяць водар сосны,
На баравінах млее рэдкі цень.
А ў Белавежы, на прагалку вузкім,
Дзе курганок магільны горбіць дол,
Ля абеліска — хлопцам беларускім —
Сышліся людзі з навакольных сёл.
Паклаўшы кветкі смутку і любові —
З лугоў рамонкі, а з палян званкі, —
Усе ў святочным, тоўпяцца гурбою,

І вочы трукць хусцінкамі жанкі.
Счапіўшы рукі ля грудзей гаротна,
Яны глядзяць на золата імён,
А ў сэрцы ў кожнай — боль па блізкіх,
Якім другія дзесь нясуць паклон,
А вочы ў кожнай — як у маткі боскай:
Усё той жа крык, не ўчыты праз вякі:
Калі ж, калі, вялікі рэд людскі,
Ты станеш жыць без войнаў і забойстваў?

СВЯТА КНІГІ

У старажытным Віцебску свята, вялікае свята кнігі. На цэнтральнай плошчы імя Леніна больш тысячы людзей. Дзень выдаўся ясны, цёплы. На плошчу выехалі каля дзвюццаці магазінаў з кнігамі. Сталі закладзены навінкамі беларускай, рускай і перакладной літаратуры. Тут мастацкая і тэхнічная літаратура, кнігі па музыцы, мастацтву, педагогіцы.

Грымць аркестр. Кіраўнік кнігагандлю адкрывае гэта своеасаблівае свята і запрашае ўсіх да столікаў, дзе людзей чакаюць дзяўчаты-прадаўцы. І адразу каля столікаў узнікае чарга. Асабліва багата людзей там, дзе пісьменнікі даюць аўтографы.

Маладзёвая любіць паэзію. Паэт Давід Сімановіч не спраўляецца падпісаць свае кнігі. Ён сам віяблянін, і яго вершы даўно палюбіліся землякам. Праз гадзіну яму довадзіцца падпісаць зборнік сваіх сяброў: яго кнігі ўжо разышліся. Амаратар паэзіі цікава мець кнігу, у якой распісаўся паэт.

Маіна Бабарыка — дзіцячая пісьменніца, і натуральна, што каля яе больш школьнікаў і жанчын з дзецьмі. Вось да стала падыходзіць маладая жанчына з шустрай дзяўчынкай.

— Ну што, дзяўчынка, і табе трэба падпісаць кніжку?
— Ага! — бойка адказвае тая.

Пісьменніца падпісвае кнігу, дзяўчынка папраўляе блакітны банік і нечакана наведмаляе:
— А я вас ведаю. Вы на тэлебачанні выступалі, вершы чыталі. Я люблю вершы.

Мне пананцавала сустрэцца з буйным баявым таварышам. У час вайны ён у нашым атрадзе Ізоха, які дзейнічаў на Клічаўшчыне, быў ліхім разведчыкам. У баі быў цяжка паранены і вывезены на самалёце ў Маскву. Пасля вайны скончыў інстытут і працуе настаўнікам у Бешанковіцкім раёне. Сюды прыехаў на свята кнігі. Былы разведчык Коля — цяпер паважаны настаўнік Мікалай Андрэвіч. Хацелася сабрацца разам і ўспомніць, як

кажуць, баявое мінулае, незабыўнае. Мы, вядома, сустрэліся ўвечары, на кватэры яго сябра, рабочага завода імя Кірава. Гэта вельмі цікавы чалавек. Звычайны рабочы, токар, ён разам з тым «зядзлы», як яго назвала жонка, кнігалюб. Увесь пакой літаральна завален кнігамі, поўная шафа і нават асцяжкі і стол, і падаконнікі — кнігі, кнігі. Тут Колас, Купала, Броўка, Шамякін, Танк, Горкі, Паустоўскі, Марк Твен, Дзікенс, Джэк Лондан. Мяне здзівіла, што большасць беларускіх кніг былі з аўтографамі.

Заўважыўшы маё здзіўленне, Антон Дзянісавіч, паясніў:
— Я канчаю завочна Мінскі політэхнічны інстытут. І калі бываю на сесіях, купляю кнігі, а ў вольны час заходжу ў Саюз пісьменнікаў і там набываю аўтографы.

У час нашай размовы я заўважыў, што гаспадар часта паглядаў на сярэднюю палічку кніжнай шафы. Відаць, там была кніга, якая асабліва панілася кнігалюбом. І я не

памыліўся. Антон Дзянісавіч устаў, падыйшоў да шафы, дастаў адтуль дзве старыя кнігі і паклаў іх перад намі на стол.

Адна з іх, танейшая, аказалася раманам Астроўскага «Як гартавалася сталь», а другая, тоўстая, з надзёртымі і паклеенымі лістамі «Прыгоды ўдалага салдата Швейка» Яраслава Гашэка.

Антон Дзянісавіч расказаў слаўную гісторыю гэтых кніг-ветэранаў.

Раман «Як гартавалася сталь» заўсёды насіў з сабой малады настаўнік, партызан іх атрада. І кожны раз чытаў яе ў вольны ад баявых спраў часіны партызанам. І ў баі яна была заўсёды з ім. Аднойчы ў час разгрому паліцэйскага гарнізона настаўнік-партызан быў зрытан аўтаматнай чаргой. Дзве кулі прайшлі праз кнігу і сэрца партызана. Да канца вайны ў атрадзе захоўвалі кнігу як баявы сцяг, як памяць аб загінуўшым таварышу. Цяпер яна, як святыня, захоўваецца ў Антона Дзянісавіча. Многія старонкі зараз ужо

цяжка прачытаць. Калісьці залітыя крывёю, яны зусім паражэлі.

Кніга чэшскага пісьменніка Гашэка, зачытаная да дзюрак-таксама мела сваю незабыўную гісторыю.

У лютую зіму 1942 года ў атрад прайшлі тры чэхі, якія працавалі на рамонце даброў, разбуранай партызанамі. Гэта былі вывезеныя немцамі з Чэхіі юнакі. У завіруху, почу яны забілі двух нямецкіх партызан і прайшлі ў атрад. Адзін з іх, Тодзік (так прызвалі партызаны юнака Тэадора Пола) чытаў баявым сябрам пра ўдалага Швейка. Пасля вайны Тэадор праехаў на радзіму, а кнігу, якую ўсё палюбілі, пакінуў на ўспамін.

Тэадор Пола, пісьер партыі Чэхаславацкай арміі, часта прыязджае ў госці да сваіх беларускіх таварышаў на зброі. Яны збіраюцца ў Пола чытае мясціны з кнігі Швейка.

М. СКРЫПКА.

МИРНАЯ ЛИ ЭТО ИНИЦИАТИВА?

Ответ Советского правительства на ноту ФРГ от 25 марта 1966 года

25 марта правительство ФРГ направило Советскому правительству, как и правительствам многих других государств, ноту, в которой оно излагает свои соображения по общим вопросам политики ФРГ, а также по некоторым актуальным международным проблемам.

17 мая Советское правительство направило правительству ФРГ ответную ноту:

Федеральное правительство, говорится в этой ноте, заявляет, что оно не следует ни ревизионистской, ни реставрационной политике, что его взор устремлен не назад, а вперед. Возникает вопрос: означает ли это, что федеральное правительство отказывается от проводившейся им политики, несовместимой с интересами европейского мира и безопасности?

Известно, что ни одно европейское государство не выдвигает территориальных притязаний к ФРГ, не покушается на ее общественно-экономический строй.

Тем не менее федеральное правительство открыто поставило в центр своей деятельности милитаризацию страны, создание крупной военной машины. Оно добилось включения Западной Германии в агрессивную военную организацию НАТО; нарушая обязательства, вытекающие для ФРГ из Потсдамского соглашения, оно сформировало полумиллионную армию (бундесвер). Оно тесно связало эту свою политику с политикой внесредиземноморского государства—Соединенных Штатов Америки, которым далеки интересы Европы и которые заинтересованы в поддержании напряженности в ней с тем, чтобы обеспечить возможно более длительное пребывание американских войск на европейском континенте.

По размерам военных расходов ФРГ заняла среди участников НАТО второе место после США. Даже в ноте, которую правительство ФРГ хотело бы представить как некую «мирную инициативу», оно сочло уместным выдвинуть тезис о пересмотре европейских границ и о том, будто «Германия продолжает существовать в границах 31 декабря 1937 года». Этим выдается секрет всей политики правительства ФРГ. Прежде всего именно ради восстановления гитлеровского рейха 1937 года ведет западногерманское правительство свою политику милитаризации.

Было бы заблуждением полагать, говорится далее в ноте правительства СССР, что соседи ФРГ, страны, познавшие на опыте вероломство германского рейха, не присматриваются к реальной действительности в ФРГ и строят свои суждения о политике ФРГ лишь на основе противоречивых заверений ее правительства.

Советскому народу особенно хорошо знакомы приемы германского милитаризма, его безудержная страсть к захватам.

Скоро минет семнадцать лет, как на территории бывшего рейха существуют и развиваются два независимых и суверенных немецких государства—Германская Демократическая Республика и Федератив-

ная Республика Германии. Советский Союз не скрывает чувств искренней симпатии и братства по отношению к Германской Демократической Республике, строящей социализм, вносящей большой вклад в дело мира и безопасности.

Правительству Федеративной Республики хорошо известно содержание обязательств, которые приняли на себя СССР, ГДР, Польша, Чехословакия, Венгрия и другие страны—участники Варшавского договора, по недопущению новой агрессии со стороны германского милитаризма, по обеспечению неизбежности сложившихся границ. Правительство ФРГ не может не считаться также с существованием Договора о дружбе, взаимной помощи и сотрудничестве между СССР и ГДР от 12 июня 1964 года.

Правительство ФРГ, ее парламент и население должны ясно отдавать себе отчет в том, что всякое посягательство на границы Германской Демократической Республики, на ее суверенитет, на границы Польши, Чехословакии встретит сокрушительный отпор со стороны СССР, ГДР, Польши, Чехословакии, а также других союзных с ними европейских государств.

Одним из главнейших условий обеспечения мира и безопасности в Европе является недопущение дальнейшего распространения ядерного оружия.

Нельзя не обратить внимания на то, что правительство ФРГ ни единым словом не высказывает в ноте своего отношения к идее заключения договора о нераспространении ядерного оружия.

Федеральное правительство подтверждает обязательство ФРГ не производить ядерного оружия. Но бросается в глаза, что оно обходит полным молчанием третью возможность приобретения неядерных государств к ядерному оружию: через существующие военные группировки держав. Это, конечно, не случайное упущение. Общеизвестно, что как раз такую возможность правительство ФРГ резервирует для себя в нынешних условиях.

Правительство СССР считает, своим долгом вновь заявить, что если ФРГ попытается перейти от слов к делу и обзавестись — прямо или косвенно, одна или в сговоре с кем-либо—ядерным оружием, то ей и тем, кто ей потакает, придется нести всю ответственность за тяжелейшие последствия такого действия.

Федеральное правительство предлагает в своей ноте обменяться между европейскими правительствами официальными заявлениями об отказе от применения силы при урегулировании спорных международных вопросов.

Советский Союз всегда выступал за исключение применения силы при разрешении спорных проблем между государствами.

При рассмотрении указанного предложения Советского правительства не может, однако, не обратить внимания на то, какой противоречивый характер имеют подчас заявления правительства ФРГ о его политике. В одном случае оно заявляет, что ни-

когда не будет прибегать к силе для решения германского вопроса. Однако тут же, в другом случае, оно делает упор на то, что без решения германского вопроса в соответствии с требованиями ФРГ не будет ни прочного мира, ни безопасности в Европе, то есть, иными словами, будет война.

Советский Союз с пониманием относится к немецкой национальной проблеме. Но ни он, ни какая-либо другая страна не может решать эту проблему за немцев. Ключ к ней находится в руках обоих германских государств. Правительство ФРГ более чем за полтора десятилетия не только не сделало ни одного шага к взаимопониманию с ГДР, но ожесточенно вело «холодную войну» против этого государства. В таких условиях оно и фактически только оно несет ответственность за то, что перспективы объединения Германии с каждым годом становятся все более призрачными.

Советское правительство выступает за деловое и конструктивное рассмотрение таких важных проблем, как упрочение мира, европейская безопасность, разоружение.

Советское правительство заявляет о своей поддержке предложений Германской Демократической Республики об отказе обоих германских государств от ядерного оружия, о мерах по сокращению вооруженных сил и вооружений в обоих германских государствах, о мероприятиях по обеспечению европейской безопасности, предложений Польской Народной Республики о создании безатомной зоны в Центральной Европе, а также других предложений по вопросам европейской безопасности, выдвинутых европейскими социалистическими государствами.

Советское правительство считает важным обсудить на общеевропейской основе предложения социалистических и других государств Европы по вопросам европейской безопасности. Этой цели отвечал бы созыв соответствующего совещания европейских государств.

Советское правительство высоко оценило обращение Германской Демократической Республики о приеме ее в члены ООН и выраженную ею готовность взять на себя обязательства соблюдать цели и принципы ООН. Оно подтверждает, что в случае соответствующего обращения к ООН со стороны Федеративной Республики Советский Союз высказается за принятие в члены ООН обоих германских государств.

Правительство Советского Союза, говорится в заключении в ноте, неоднократно заявляло и снова подтверждает, что оно выступает за нормализацию и улучшение отношений СССР с Федеративной Республикой Германии, за то, чтобы перешагнуть через недоверие, порожденное прошлым. Дело за федеральным правительством. Поворот в политике правительства ФРГ в сторону реализма и мирного сотрудничества — это то, чего ожидают от него народы Советского Союза и других миролюбивых государств.

У выдавецтвах Масквы

Маскоўскія выдавецтвы пачалі падрыхтоўку кніг да 50-годдзя Савецкай улады. Сярод іх шмат твораў, якія паказваюць жыццё беларускага народа, яго барацьбу за ўсталяванне Савецкай улады, за перамогу ідэй ленынізму. У 1967 годзе Дзяржаўныя выдавецтва выпусціць выбраныя творы Кузьмы Чорнага, асобныя паэмы Аркадзя

Куляшова і зборнік вершаў Уладзіміра Дубоўкі.

У выдавецтве «Савецкі пісьменнік» выйдзе творы вядомых беларускіх паэтаў і пісьменнікаў—«Вішнёвая галінка» М. Лужаніна, «А дні ідуць» і «Трубі, мой бор» П. Броўкі, «Подых навальніцы» І. Мележа, «Трывожнае шчасце» І. Шамякіна. Выдавецтва дзіцячай літаратуры выпусціць апо-

весць П. Рунца «Лёшка верхалаз», «Тры падарожжы ў крайну беларусію» В. Вольскага і інш.

Інстытут савецкай літаратуры імя А. М. Горкага рыхтуе шматтомнае выданне «Энас народаў СССР». Беларускія думкі, гераічныя паэмы і паданні— гэтыя свагасаблівы помнік пазычанай культуры народа— займаюць вялікае месца ў выданні

Г. БАКШЭВА.

МОЯ МЕЧТА

Уважаемый господин редактор!
Я впервые пишу Вам, но мне очень хотелось выразить свое восхищение фотографиями и описанием свадьбы в Ардоне, которые были взяты из «Огонька» и опубликованы в газете «Санди-таймс»! Я даже нашла это место, где происходила свадьба. Это такое радостное событие! И как чудесно русские умеют быть счастливы, и они действительно счастливы!

Я мечтаю посетить Вашу прекрасную страну, как только накоплю денег для поездки. Друзья, которые побывали в России, считают, что если однажды вы посетите Россию и другие советские республики, то вас уже никогда не потянет больше в другие места, так как это совершенно изумительная страна! И все углубляет, что советские люди чрезвычайно дружелюбны!

Сама я не принадлежу к какой-либо политической

партии, и я служу о партиях только по их деятельности. На меня не оказывает влияния антикоммунистическая пропаганда или какая-либо другая. В конце концов русские и другие народы Советского Союза счастливы при своем коммунистическом правительстве с 1917 года!

Мое особое восхищение вызывает то уважение, с которым относятся к престарелым людям в России. К сожалению, такой заботы о стариках нет в Великобритании. Количество стариков, которые вынуждены искать пристанища в общественных приютах, просто позорно! В конце концов все мы однажды постареем. И поэтому мы, более молодые люди, должны заботиться о стариках, но, к сожалению, чаще всего эту обязанность передают государственным властям, ведающим вопросами здравоохранения. В этом отношении я не испытываю чувства вины, так как главной моей маленькой семьи

является мать моего умершего отца, русская женщина по имени Катя. Ей 95 лет! Она крепкая и бодрая женщина, прекрасно говорит по-английски без какого-либо акцента. Она не эмигрантка. Родители Кати уехали из России в 1882 году и обосновались в Калифорнии. Там Катя встретила с моим дедушкой.

Катя очень не любит, когда ее называют бабушкой, так как она утверждает, что это ей напоминает ее возраст. Все знакомые в округе зовут ее Катя. Ее полное девичье имя — Екатерина Александровна Воронова. Катя обожает цветы и много времени посвящает уходу за ними. У нас есть теплица и сад, летом в саду много цветов, но и зимой благодаря Кате мы всегда имеем цветы в нашей теплице, которую она содержит в образцовом порядке.

Элеонора Линдсей.
Англия.

«Огонек».

В'етнамскія воіны навучыліся змагацца з амерыканскай авіяцыйяй днём і ноччу, у любое надвор'е. Яны збіваюць славытыя «Ф-105» і звышкарасныя «фантомы». На здымку: лётчык ВПС В'етнамскай Народнай Арміі Фам Нгок Лан. На яго рахунку некалькі збітых амерыканскіх самалётаў.

СНОВА В ПОЧЕТЕ

Через 21 год после разгрома фашистской Германии имя Адольфа Гитлера все еще фигурирует в списках почетных граждан 26 западногерманских городов.

Почести Гитлеру воздаются явно не по забывчивости чиновников, оставивших его имя в списках почетных граждан. Политический климат в боннском государстве таков, что почитатели фюрера располагают множеством возможностей выразить свои неугасшие верноподданнические чувства к главарю коричневого рейха. В ФРГ, как известно, существует более ста неонацистских групп и организаций. Самая крупная из них — национал-демократическая партия Германии. Из 18 членов ее правления 10 состояли в нацистской партии еще до 1933 года. Эта партия была допущена к прошлогодним выборам в бундестаг и собрала более 660 тысяч голосов. По свидетельству гамбургской «Андере цейтунг», националистические силы свили себе гнезда «во всех партиях, представленных в бундестаге».

«У краіне двух цудаў» — так называецца праграма, якую прывёз у Мінск Украінскі мастацка-спартыўны ансамбль «Балет на лёдзе». Выступленні ансамбля адбываюцца ў нядаўна адкрытым Палацы спорту.

Уладзімір КУЗЬМЯНКОУ

БАЦЬКА

Апавяданне

У пачатку ліпеня змяркаецца не адразу. Захад доўга тушыць барвовы пажар цёмнымі фарбамі. Яны ўсё гусцеюць, і вось ужо вечар ласкава туліцца да цёплай і разамлелай за дзень зямлі. На небе загарваюцца першыя зоркі. Драбнюткія, бы макавыя зярняткі. Яны мільгаюць далёкім святлом і дрыжаць, нібы ад холаду. Прыцемкі дыхаюць мне ў твар прыемнай прахаладой. Над ракой і лагчынамі лена цягнецца бялэсы туман. Свежасцю патыхае ад расы, якая паспела ўжо выпасці на траву.

Гэтай расы напецца перапёлка-жытніца і, відаць, ачмурэўшы ад саладжава-хмельнага паху жыта, парушае дрыготкую цішыню сваёй адвечнай песняй:

Во ідзе,
Во вядзе,
Во бяда,
Няма хлява.

— Гэта яна пра драча, — гаворыць дзядзька Цімох. — Той абяцаў перапёлцы прыйсці ў сваты і прывесці карову. А хлява ў птахі няма. Вось і непакоіцца перапёлка, і бядуе з таго часу. А драч паабяцаў і не ідзе.

Мы сядзім ля агню, пячом бульбу і ў абкуранным кацялку варым юшку са шчупака, якога я злавіў на перамёт. Дзядзька пасвіць коней, а я напасіўся да яго ў памагатыя. Я раблю гэтак кожны раз, калі прыязджаю на канікулы, бо чалавеку, які стаміўся за час экзаменаў, не знайсці лепшага адпачынку, чым летняя ноч, луг, рака ды агонь.

Лугавіну, дзе мы пасвім коней, здаўна завуць Беражком. Яе з трох бакоў аббягае рака. У тым месцы, дзе рака выгінаецца велізарнай падковай, узвышаецца дубовая града. Злева цягнецца заліўны луг, а справа за ракой каласіцца жыта. Там і цвікае начная пясенніца — перапёлка, аб якой толькі што гаварыў мне дзядзька Цімох.

Ён сядзіць насупраць мяне, падабраўшы пад сябе ногі. На дзядзьку старая лапленая ватоўка, зімовая шапка і ватнікі. Ён так апранаецца заўсёды, каб не азябнуць пад ранне, калі робіцца ядрана і холадна.

Польмя суха трашчыць, а дзядзька Цімох каструбаватымі пальцамі ломіць сучча і ўсё кідае яго ў агонь. Польмя зырка пырскае, яшчэ вышэй ускідае свой чырвоны язык, гойдаецца пад подыхам нямоцнага ветру.

Коні адышліся далёка ад вогнішча, і дзядзька непакоіцца: крэкча і падымаецца на ногі.

— Пайду пагляджу, каб часам жарабец у жыта не пераскочыў. А то ён, ліха на яго, ведае туды дарогу.

Я падхопліваюся на ногі, каб замяніць дзядзьку Цімоха. Але ён не пускае мяне:

— Будзь лепш ля агню. Абрасянішся ўвесь, да раціны не высахнеш. А вопратка ў цябе вунь якая лёгкая.

Стары шлэмае па зямлі сваімі ботамі з пабяле-

лымі і загнутымі насамі, гэкае ў цёмную ноч і ідзе ад вогнішча, ведучы дрыготкі мітуслівы цень, а я валюся дагары на мурог і слухаю, як патрэскае агонь, як на прыбярэжным камені, нібы голуб з галубкай, бульбочка вада. Я гляджу ў неба, якое зрашэцілі зоркі, і мне здаецца — яны таксама глядзяць на мяне і зусім па-чалавечы падміргваюць сваімі доўгімі вейкамі. Амаль на самы край небасхілу апусцілася Вялікая Мядзведзіца, нібы хоча зачарпнуць сваім каўшом рачной вады. Далей ад Мядзведзіцы мітусіцца, пераліваецца ўсімі колерамі вясёлкі Арктур. Але ярчэй за ўсіх гарыць цяпер мая зорка — Канікула...

Чорны полаг начнога неба срэбнымі пісягамі крэмаюць знічкі. Некаторыя з іх траха не далятаюць да зямлі. Але, так і не даляцеўшы, згараюць, пакідаючы пасля сябе яркі след бліскавіцы, на які мы, людзі, загадваем пра сваё шчасце.

Стаіць гулка цішыня. Стралае ў паветра сухая сукачына, пахне сенам, расой і туманам. І спалоханы шлох патрывожанай птушкі, і ўсплэск рыбы ў віры, і святло далёкай зоркі — усё гэта, да болю знаёмае і дарагое з маленства, поўніць сэрца ціхай радасцю, скіроўвае думкі да ўспамінаў.

Здалёк чуваць цяжкія прыглушаныя крокі. Гэта вяртаецца дзядзька Цімох. Ён высоўваецца з цемры і паволі набліжаецца да мяне. У руцэ ў дзядзькі сухая ламачына. На падкідку ў агонь.

— Не паспеў яшчэ. Вось, ваўкарэзіна, панадзіўся, — гаворыць ён пра шкодлівага жарабца і, крэкчучы, садзіцца на сваё ранейшае месца.

З вёскі чуваць смех. Я ведаю: гэта каля клуба збіраецца на пагулянку моладзь.

Потым смех прыціхае. Значыць, расаджваюцца. Хлопцы, як звычайна, прымошчваюцца побач з дзядзяткамі, стрымана маўчаць, зацягваюцца цыгаркамі. Відаць, кожны з іх раўніва прыслухоўваецца да голасу сваёй каханай, калі часам да яе загаворыць другі хлопец. Тады ўжо закаханы ніяк не дачкаецца, калі дзядзятка пачнуць разыходзіцца і ён астанецца сам-насам са сваёй сяброўкай. Пасля гэтага, стаіўшыся каля чыйго-небудзь палісадніка, будучы доўга аб нечым шаптацца і разыдуцца толькі на золку.

Я слухаю іх маладыя галасы і ўспамінаю тую сваю

светлавокую радасць, па якой тужу і сохну, якой лёдзь не штодня адсылаю лісты ў горад. Яна піша, што сумуе і чакае сустрэчы. Толькі хай даруе мне каханая, але прыеду я да яе няскора — калі скончацца канікулы. І тады я ёй абавязкова раскажу пра гэты луг і раку, пра добрага дзядзьку Цімоха.

Я прыўзнямаюся на локці, услухоўваюся ў начную цемру. Каля клуба заспявалі, і цяпер песня плыве сюды, на луг. Голас, які нясе яе, няроўны. То ён спадае — і тады я лёдзь разбіраю словы песні, то званчэе і мацнее — і тады песня праятае над намі і губляецца дзесьці ў ніцых прыбярэжных лясняках. Дзядзятка голас падарыў ночы гэту цудоўную песню і зачараваў мяне:

У сяле за ракою
Расцвітала каліна...

Водбліскі начнога вогнішча мітусяцца на твары дзядзькі Цімоха. Я бачу, як ён насцярожваецца, ловіць кожнае слова:

А ў сяле за гарою
Падрасцала Галіна...

— Чуеш, чуеш... — хапае ён мяне за руку.

Я здзіўлена гляджу на дзядзьку Цімоха, чакаю, што ён скажа. Але старому нібы адняло мову. Ён зацята маўчыць, глыбей у плечы ўцягвае галаву і сугтуліцца. Потым ён устае, высокі і высахлы, як ваз, і моўчкі ідзе ад агню. Цяпер ён вернецца няскора. Будзе доўга хадзіць адзін. Можна будзе ўспамінаць сваю дачку...

Тады ёй было семнаццаць, і яе таксама звалі Галінай. Калі ў вёску ўварваліся немцы, дзядзятка пайшла ў партызанскі атрад... Партызаны пахавалі Галіну на лясной паляне, што недалёка ад нашай вёскі. Цяпер на яе магіле стаіць чырвоны дашчаны слуп з бляшанай зоркай на версе, абнесены агарожай. І слуп і агарожу паставіў ужо бацька, вярнуўшыся з вайны. А здаецца — усё гэта зроблена ўчора ці сёння, бо бацька часта ходзіць на паляну.

Побач з магілай кожную вясну зацвітае ціхая рабіна. Ужо каторую восень яе сучча цяжка прыгнаюць спелыя гронкі. А калі ўсходзіцца вецер, тады рабіна шапоча лісцем і б'е нізкія паклоны той, чый сваю бераж...

А з вёскі ўсё чуваць песня:

У бой пайшлі партызаны,
Была з імі Галіна...

Там, дзесьці ў лузе, яшчэ ходзіць дзядзька Цімох і, відаць, слухае песню. Ён верыць, што гэта песня пра яго дачку, Галіну. І няхай. Яму так лягчэй.

На момант зноў стала ціха. Я чую, як штосьці трэснула на агні. Ад яго астаўся адзін жар. Праз тоненькі пласт сівога попелу то там, то сям яшчэ прабіваецца слабы агеньчык і асвятляе кацялок. У кацялку глуха бульбочка юшка. Я і забыўся пра яе, а яна ж, відаць, гатова. Трэба падкінуць у агонь сучча ды клікаць дзядзьку Цімоха. Няхай ідзе вяртацца.

Казкі веснавога лесу

Лес... Толькі сапраўдным сябрам адкрывае ён свае таямніцы, расказвае захапляючыя гісторыі, уводзіць у казку. Перад вамі некалькі экспанатаў з лясной галерэі, створанай самай мудрай і таленавітай мастачкай на свеце — прыродай.

У барані рог скруціла ліхая доля маладую сасонку. Але дрэўца не скарылася — новая вяршыня знайшла дарогу да сонца. А можна, гэта і не ствол сасны, а шурпатае цела ўдава?.. (ФОТА 1).

Вы любіце музыку? Да вашых паслуг лясная арфа. Паслухайце, і вы пачуеце, як спяваюць яе пяшчотныя струны ад лёгкага дотыку ветрыка (ФОТА 2).

З-за зялёнага куста выглянула велізарнае страшыдла — сапраўдны Змей Гарыныч. Але ад свайго казначнага продка ён адрозніваецца рахманым норзам і спакойна пазіруе перад аб'ектывам (ФОТА 3).

На старой бярозе, што стаіць у гушчары, вырасла вялікая чачотка. З якога боку ні глянеш на гэты нарост, усё бачыш паважны твар з люлькаю ў зубах. «Партрэт ляснога дзеда» — так назваў сваю работу Аляксандр ГЛІНСКІ, аўтар гэтага і астатніх здымкаў.

У ЗАМЕЖНЫМ ДРУКУ

Замежныя газеты і часопісы змяшчаюць многа матэрыялаў пра Беларускую ССР. Штотыднёвы бюлетэнь «Прэса СССР», які выдаецца ў Германскай Дэмакратычнай Рэспубліцы, апублікаваў вялікі нарыс «Салігорскі калійны камбінат», фотанарысы «У яго руках жыццё чалавека» — пра хірурга Ю. Лося і «Чалавек пошукі і творчасці» — пра рэцызналізатара, слесара-наладчыка Барысаўскага завода аўтатрактарнага электраабсталявання І. Апраціна. Польскі часопіс «Пішыяны» змясціў нарысы пра горад Брэст і Цэнтральны ўніверсітэт Мінска. Часопіс «Северные соседи» (Канада) апублікаваў артыкул рэктара Мінскага медыцынскага інстытута А. Ключова.

РЕДАКЦЫЯНАЯ КАЛЕГІЯ

НАШ АДРАС:
Мінск, Ленінскі праспект, 77.
Дом друку.
Рэдакцыя газеты «Голас Ураіны»
ТЭЛЕФОН:
619 31, 6 92 92,
3 25 32, 4 18 88.